Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Drei Vorlesungen in Rom - Cod. Ettenheim-Münster 196

Lugo, Juan

[S.l.], 1632-1633

Sectio V.

urn:nbn:de:bsz:31-116360

Visual Library

qua vertetur in consideratione secretorum, et potest contingere quod aliqua non differ-
rant formaliter secundum considerationem priorem physicam et differant
formaliter secundum considerationem posteriorem, quia ad intentum considerantis
secretum ut secretum non multum refert quod secretum sit ex hac actione et
ex hoc igne vel ex alio igne. haec obiter dicta sunt ut appareat quot et quan-
tas aequivocationes possint oriri si non bene penetretur regula differentiae
specificae, et ut ex his exemplis instruamur ad applicandam debito modo
eam regulam ad alias materias. nunc iam revocemus ad nostram quaestionem
de specificam differentia Angelorum.

SECTIO V.

Infertur ex dictis quid dicendum sit de differentia specifica Angelorum.

Explicata iam regula et radice differentiae specificae in communi facile
erit eam ad Angelos applicare. Dico ergo primo non repugnat dari Ange-
los specie diversos. haec est communis Theologorum contra primam sententiam
supra relatam sect. 1. et probatur argumento communi quia non potest assignari contradictio aliqua
in ordine ad absolutam potentiam Dei quia sicut in alijs rerum generibus potest
Deus condere intra quodlibet genus plures species, ut constat in animalibus, plantis,
lapidibus, et alijs omnibus, poterit etiam intra genus Angeli plures species diver-
sas creare, nam simplicitas Angeli sicut non tollit compositionem ex
natura et subsistentia, sic multo minus compositionem metaphysicam ex
genere et differentia.

Dices: non apparet per quid possint differre specie nec Angeli, cum
enim omnes habeant easdem potentias scilicet intellectivam, volitivam, et locomotivam, non
unde etiam diversae sint, omnes enim ordinantur ad easdem operationes intelligendi,
volendi, et motus localis. Respondeo in ipsis intellectibus potuisse esse differentiam
specificam per maiorem perfectionem et diversum modum intelligendi unius
et alterius, ut si unus v. g. possit simul intelligere uno actu mille obiecta specie
diversa quae alius non possit intelligere nisi per centum actus successive, iam
enim illud principium radicale erit specie diversum per ordinem specie diversum
scilicet ad illam intellectionem mille obiectorum, quae quidem est specie diversa
ab omnibus intellectionibus quas potest efficere ille alius Angelus.

Dices, inter homines datur etiam inaequalitas in intelligendo, alij
enim perspicaciores sunt, alij tardiores, et tamen hoc non arguit differentiam speci-
ficam in hominibus ergo neque in Angelis.

Respondeo negando consequentiam quia tota illa differentia inter homines non facit
quod sit aliqua operatio intellectualis possibilis uni animae quae operatio vel alia eius-
dem speciei non sit possibilis alteri animae, nam licet saepe contingat ut per organa
minus bene attemperata vel per alia impedimenta unus intellectus tardius operetur,
Vquam alius,

quam alius, cæterum illis ablatis impedimentis poterit tandem ille alius intellectus eadem percipere, licet fortasse in ipsis spiritibus humanis separatis possit reperiri aliqua differentia et inæqualitas in ingenij perspicacia, hæc tamen differentia non erit in ordine ad operationes specie diversas, sed in ordine ad hoc, ut una anima percipiat breviori tempore quod alia anima tardius percipit, vel quod hæc anima possit simul attendere per 20 actus ad 20 obiecta diversa, cum altera anima solum possit attendere simul ad 15 vel 16 obiecta per totidem actus, quod totum non videtur arguere differentiam specificam sed maiorem quandam perfectionem intra eandem speciem.

Dices iterum: Ergo saltem loquendo de possibili non repugnabit produci alios homines specie diversos a nobis qui possint exercere aliquas operationes specie diversas a nostris vel non possint exercere omnes quas nos possumus. Respondeo imprimis illi non deberent appellari homines sed alio vocabulo, nam homo significat determinate hanc speciem infimam quæ de facto est producta. deinde transeat quod sit possibilis alia species animalis corporei intellectualis diversa a nobis, v. g. si esset principium plurium vel paucioris sensuum vel ex alio capite, cur vero de facto non sint productæ plures species intellectuales corporeæ, sicut sunt productæ plures species intellectuales incorporeæ, dicemus postea.

Dico 2do loquendo etiam de possibili non repugnat produci plures Angelos intra eandem speciem infimam. hæc colligitur ex dictis, vidimus enim differentiam mere numericam non debere semper desumi ex materia vel ex ordine ad materiam, vidimus posse esse duo entia spiritualia quæ non sint notabiliter diversa inter se sed ipsa similia ut sunt duo homines vel duo equi, ergo possunt non differre specie physica. Confirmatur quia possunt duo entia spiritualia non differre specie arithmetica, hoc est in ordine ad numerationem Arithmeticam v. g. duo ternarij Angelorum qui sunt eiusdem speciei infimæ Arithmeticæ, possunt etiam non differre specie logica v. g. duo genera Angelorum faciunt duo prædicabilia eiusdem speciei Logicæ, hoc est duo genera prædicabilia solo numero diversa sub ratione communi generis primi prædicabilis. cur ergo non poterant etiam esse eiusdem speciei infimæ physicæ, hoc est duo Angeli non diversi notabiliter in ordine ad numerationem etiam physicam? hoc autem magis constabit ex dicendis in sectione sequenti.

Dico 3tio loquendo de facto ~~[illegible]~~ verius videtur non omnes Angelos esse eiusdem speciei infimæ. hæc est communis, pro qua afferuntur aliqua testimonia SS. PP. quæ videri possunt apud Suarez in presenti cap. 14 num. 6. quibus addi potest Metolg. quem affert Herubal in presenti disp. 150 cap. 1. et Dionysius de coelesti hierarchia cap. 5 ubi Angelorum naturas aliquas appellat summas et cap. 7 dicit sive igitur merito coelestium hierarchiarum prima ex summis celsissimisque naturis administratur. quo loquendi modo videtur agnoscere differentiam specificam naturarum, nam inter naturas eiusdem speciei non solent aliæ dici summæ et celsissimæ naturæ, aliæ vero non participes illius summæ naturæ prout de Angelis inferioris

hierarchiæ

hierarchia dicit illo cap. quinto.

Præcipuum fundam[en]tum desumitur ex inæqualitate maxima quæ reperitur in Angelis, quæ desumi n[on] p[otes]t ex inæqualitate in donis grãe, nam inuenitur etiam in dæmonibus quorum aliqui superiores s[un]t et vocant[ur] Principes et Rectores tenebrarum, alij inferiores, in ipsis etiam Angelis beatis arguit inæqualitatem in nãa supposito alio principio infra probando et q[uo]d co[mmun]iter recipitur q[uo]d sc. illi pro inæqualitate nãæ receperint etiam grãam inæqualem in ipsa creatione, unde inæqualitas illa maxima in donis grãæ quam h[ab]ent arguit inæqualitatem maximam in nãa. denique rãe a priori e inæqualitas quam h[abe]nt in modo intelligendi magis et minus vniuersalem, vt colligit ex S. Th. opusc. 10 cap. 12. nam, vt supra vidimus, ordo ad operationem spẽc. diuersam, quales s[un]t illæ cognitiones vniuersaliores, arguit diuersitatem specificam in ipso principio substantiali, accedit etiam congruentia ex pulchritudine vniu[er]si negari n[on] p[otes]t q[uo]d maxime decor ducit varietas specifica inter substantias spirituales, sicut multum inducit ad eandem pulchritudinem diuersitas etiam specifica inter substantias materiales.

Retorqueri solet hoc argum[en]tum, nam de facto in gn[e]re intellectualis corporei Deus n[on] creauit plures spẽs sed vnicam q[uæ] in gn[e]re intellectualis corporei, n[on] e cur creauerit plures, tam[en] c. attingeret ad pulchritudinem vniu[er]si multitudo specierum in gradu corporeo intellectuali quam in gradu incorporeo, aliqui negant possibiles alias spẽs intellectualis corporei præter n[ost]ram spẽm humanam, hoc tamen videtur difficile, cur e. repugnat aĩal intellectuale n[on] exigens oẽs eosdem sensus quos nos habemus, sed vel alios, vel pauciores, vel plures, vel corpus taliter temperatum vt ẽẽt aĩal volatile, quæ oĩa arguerent distinctionem specificam a n[ost]ra nãa? fateor illud aĩal n[on] debere in rigore vocari hoẽ, sed hanc vocem usurpamus ad nominandam hanc spẽm infimam quæ de facto existit ẽẽt in aĩali intellectuale.

Admissa itaque possibilitate plurium specierum infra genus aĩalis intellectualis corporei et supposita multiplicatione de facto specierum infra genus intellectualis incorporei q[uo]d a[ttin]gendo probatum e, possumus inuenire aliquam congruentiam cur potius multiplicatæ fuerint spẽs Angelorum quam aĩalium intellectualium q[ui]a sc: Deus creauit hoiem vt ẽẽt Princeps omnium viuentium sensibilium et præsideret oibus aĩalibus ex cap. 1 Genes. si fuissent a plures spẽs aĩalium intellectualium n[on] potuissent oẽs et singulæ habere unum principatum, nam quæ perfectior, et potentior ẽẽt dominaretur oibus et præsideret oibus, atque adeo cæteræ magis fuissent productæ ad obsequium et subiectionem sicut creantur bruta quam ad principatum, quis de hoc dubitet? cum q[ui]dem in hoc statu n[on] obstante æqualitate nãæ humanæ videamus eos qui paululum viribus, ingenio, industria cæteros excellunt, velle eo ipso cæteros subiugare, quid faceret spẽs potentior et nobilior in spẽ inferiori nec sanguinis, nec cognationis, nec alio titulo

coniuncta?

conuncta. pateretur ne huiusmodi aīalia suis procijs pacifice frui, possidere regna, prouincias, occupare. at Deus pacis amator voluit in Rep. Inuisibili intellectualis creaturæ ea vincula apponere quæ pacem et vnionē sustinerent n turbarent, qd si de facto intra humanam speciem fœminæ subduntur viris hoc ipsum in pœnam peccati inductum est, et hanc ipsam inæqualitatem, quæcunq illa est, afferebat secum conditio naturæ humanæ quæ ad sui multiplicaoem indigebat vtroq sexu. in Republica aūt Angelica ex diuersitate specifica et inæqualitate pfectionis n oriebant hæc incōuenientia, cum ex pa immortalitatem et impassibilitatem suæ conditionis n habeāt eas necessitates et dependentias quas hnt hoes n timerent inferiores a superioribg, quippe qui nec victum aut vestitum vel cœtera ad vitam necessaria ob potentiorem vim poent amittere nec possessiones, habitaoem, aut alia similia; tota ergo illa inæqualitas est verè in ordine ad pfectiorem cognitionem per qd eorum pax n turbaretur, imo mutuo fœdere pfirmaretur sponte currentib inferioribg ad superiores studio maiorem aliquam et meliorem de rebg notitiā acquirendi, lucrum nimirum absq iacturæ periculo ex tali consortio recepturi, n ergo erat cur in Angelis vitaretur pulchritudo illa quæ ex specierum diuersitate oritur, licet pa plura inconuenientia, quæ secum afferrent, vitanda est in creaturis intellectualibus corporeis.

Proposito loquendo etiam de facto probabilis est sentia S. Thomæ qd oēs et singuli Angeli differant spēe ab alijs oibus pro hac plures raōes afferunt, præcipua pot. solet a recentioribus ex eo qd multiplicitas indiuiduorum intra eandem speciem oritur ex eorum defectibilitate, qa nimirum Petrg n pt semp viuere generat alium in quo conseruetur species humana. in rebg aūt incorruptibilibg quales st Angeli n videt necessaria ea multiplicao cum semper species in illo indiuiduo conseruetur, hæc tn rō n videtur probare positiue qd n producantur plura indiuidua intra eandem speciem, sed solum probat n debuisse produci pp illam raōem conseruandi speciem, si tn nihil obstabat illorum productioni cur negemg fuisse de facto producta pp alias raōes.

Adeoq possumg in eius raōis explicaoem magis proba. ee qd si ad conseruaoem spēi vel aliquid simile n sit necessaria multiplicaō indiuiduorum intra eandem speciem, producantur res nouæ et spēe diuersæ n solum qa ad multitudinem vniu. magis conducit varietas specifica, sicut ad decorem et pulchritudinem horti aut viridarij multum conduceret si flores oēs et singuli spēe differrent ab alijs oibg, sed etiam qa tunc n poūt oia possibilia existere videtur magis iuxta naam perfectiuum ee qd beneficium existiæ a pluribg participetur, hinc ex. et qd iuxta leges naæ n debet idem indiuiduum qd semel extitit iterum reproduci sed debeat produci aliud nouum indiuiduum qd nunquam prius extiterit, vt sic: quando n poūt oia indiuidua existere, pluribg tn illud existiæ bonum contingat, nec apud paucos equos v: g: vel Leones perpetuo

gyro et

gyro et alternis vicibus sibi succedentes illud bonum, quod oẽs creaturæ
ambiunt, cum aliorum ogu prudicio detineatur. Sic ergo cum proportione
dicẽe potũmq eandem naam cæteris paribq magis propendere ad diversaru
specierum productionem quam ad plura individua intra eandem speciem, ~~cum~~
ut si quando oẽs spẽes produci n poẽt, a pluribq tn̄ speciebus illud existẽæ bo-
num participet, saltẽ plures spẽes in uno saltem suo individuo assequat,
ne totum illud bonum apud paucas spẽes quasi apud familias electas cum
cæterarum specierum præiudicio et querela detineat. Dixi tn̄ hoc eẽ magis
naãle, nisi aliud obstet, sicut de facto obstat in specieby rerum corruptibilium,
quia ppr earum defectibilitatem necesse fuit eadem individua multiplicari
nec potuit in hac multiplicaẽe terminq assignari, quia licet ab uno hoĩe cæteri
oẽs procedant, singuli tn̄ poẽt plures alios generare et mundum replere,
pro quibq oportet in oĩbq terræ provinciis easdem ferme rerum spẽes
multiplicare, in Angelis vero in quibq nulla talis rão reperit, naãlius
fuit et magis iuxta naæ inclinaõem, ut quando n oẽs Angelorum spẽes poterant
existere, plures tn̄ illo beneficio fruerentur singularim uno individuo in quo
illa spẽes servaretur, in quo sensu admittimq repugnantiam aliquam mul=
tiplicandi individua Angelica intra eandem spẽm infimam, quæ repugnantia
in rebus corporibus corruptibilibus non inveniatur.

Fateor tn̄ hanc repugnantiam n tantam eẽ ut debeat stricte et
proprie appellari repugnantia naãlis, et ut diceretur proprie ~~naãlis~~ naãlis
multiplicaõ Angelorum in eadem spẽe, sicut diceretur reproductio eiusdẽ
individui, sed solum largius et minus rigorose, quia revera unq Angelq distin=
guitur realiter ab alio Angelo eiusdem spẽi, atq adeo producto uno n est
coĩcatum beneficium existẽæ oĩbq Angelis illiq spẽi, imo illi manent huiq
beneficii expertes sicut si nullus ex ea spẽe existeret, aliqua tn̄ rãe dicitur
illi spẽi concessa existẽa et spẽes in illo individuo existere, qui videtur
eẽ novus titulus aliis specieby ut ex his potius quam ex priori spẽe assu=
mant Angeli producendi ~~...~~ tn̄ eẽt ita contra naæ inclinaõem multiplicaõ
Angelorum seu repetitio eiusdem spẽi in diversis individuis sicut eẽt repe=
titio et reproductio eiusdem individui, hæc eñ eẽt vera repetitio eiusdẽ,
illa vero n eẽt vera repetitio eiusdem in rigore sed aliqua rãe quatenq unum
individuum et æquivalenter et moraliter alterum eiusdem spẽi.

Inde obiter reddi pt rão discriminis, cur minq repugnant ordini
naæ multiplicaõ individuorum intra eandem spẽm quam multiplicaõ specierum
intra idem genus, poẽt eñ aliquis dicere per eandem raõem magis congruere naæ
quod, ubi peculiaris etiam rão aut necessitas n eẽt, n fierent plures spẽes infimæ
sub eodem gñre sed oẽs spẽes ptinerent ad gñra diversa ut hoc pacto beneficium
existẽæ participaret a pluribq gñribq rerum quando oĩa gñra infima exis=
tere n poẽt, sicut de speciebq dicebamq; ad hoc tn̄ responderi pt n eẽ eandem
raõem

raoem de gnribq e de speciebq magis e. dicitur spes ẜervari in vno indi=
viduo, quam genus in vna spēe, rāo a. e quia genq sit pars ẜētie ẜtinens
ut totum potentiale suas spēes, quare producta vna spēe n existit tota
pfectio ẜtenta sub illa raoe gnrica, sed aliquid illiq. at vero spēes n pdi=
catur vt pars sed vt totum, hoc e, vt completa vltimo in sua pfectione, qua=
re in singulis individuis illiq existere tota pfectio illiq spēei, nam licet
hoc individuum addat supra raoem specificam aliquam pfectionem indi-
vidualem, illa tn qa notabilis n e sicut n attenditur in ordine ad seias, ita
nec etiam in ordine ad multiplicanda individua. vt spēes complete existat
in illis, iam e. videbatq complete existere in vno individuo cum pfectio
specifica n compleat essentialiter sed solum materialiter per differentias indivi=
duales.

Obyci solet n videri verisimile qd Deus relinqueret tot spēes Ange=
lorum in statu pditionis, sicut n reliquit totam spēem humanam atq repe=
dio eo qd tota perierat in Adamo hoc a. inconveniens cessat si ex singulis
spēebq aliqui saltem Angeli salvi facti st. Rx tn: inconveniens illud locum
habere in spēe qua faciat Rempublicam aliquam vel civitatem, tunc e. illud
reputat damnum civae, quando vero spēes st vnicum individuum n exigit
maiq remedium quam exigant singula individua spēi humanae, nam
illa oēs spēes Angelicae integrant vnam Rempublicam e civitatem, nisi
velis ptinuisse ad divinam providentiam qd ex singulis ordinibq e hie=
rarchijs plures salvarentur, qa in singulis etiam ordinibq videt quaedam
civitas e Republica ẜtineri cuiq specialis providentia Deo ẜgruebat.

Obycient iterum: qa ad pfectionem ẜcordiae e societatis ptinet qd
singuli Angeli habt socios eiusdem ordinis e gradq e ẜequenter eiusdem
spēi. Rx fortasse e contra conducere magis ad pfectam ẜcordiam qd sit subordi=
natio e dependentia aliqua, qualis e inter superiores e inferiores. denique
his e alijs ẜgruentijs aequivalere st ~~aequivalentes~~ ẜgruentia supradicta
de n reproducendo eodem individuo vel etiam eadem spēe absq aliqua necessitate.

Hinc obiter colliges qualis sit distinctio inter hierarchias
e choros seu ordines singulorum, siquide. verisimiliter dicere Angelos superi=
oris chori differre etiam gnre ab Angelis inferioris chori ideoq ẜstituere
ordinem diversum, illos vero qui ptinent ad eandem hierarchiam differre
gnre n infimo sed subalterno ab Angelis inferioris vel superioris hierarchiae
ideoq oēs illos ordines ptinere ad eandem hierarchiam qa ptinent ad aliqd
genq subalternum, sicut oia animalia terrestria ptinent ad aliqd genq diversum
ab alijs, haec tn sicut incerta st sic e facilia, quae videri possut apud Authores.
Illud st ēe difficilius: an, saltem de pota Dei absoluta, poss produci aliqua substa
quae secundum suam spēem sit oio etiam divinitq immultiplicabiles, data e. semel
possibilitate talis nrae specificae, volunt aliqui recentiores eiusmodi ēe de facto substiam

cuiusq Angeli

B